

PRAVILNIK
O TEHNIČKIM NORMATIVIMA ZA STABILNE SUDOVE POD
PRITISKOM ZA TEČNE ATMOSFERSKE GASOVE
(*"Sl. list SFRJ"*, br. 9/86)

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se postupak, način i intervali vršenja obavezne povremene tehničke kontrole (periodični pregledi i ispitivanja) stabilnih sudova pod pritiskom za tečne atmosfere gasove.

Član 2

Pod stabilnim sudovima pod pritiskom za tečne atmosfere gasove, u smislu ovog pravilnika, podrazumevaju se stabilni sudovi za smeštaj tečnih atmosferskih gasova (u daljem tekstu: TAG), i to kiseonika, azota i argona, koji ispunjavaju zahteve i uslove utvrđene propisom o jugoslovenskom standardu za tehničke uslove za stabilne sudove pod pritiskom za tečne atmosfere gasove.

II ISPITIVANJA SUDOVA ZA TAG

Član 3

Sudovi za TAG podležu:

- ispitivanju pri puštanju suda za TAG u rad;
- redovnim ispitivanjima;
- vanrednim ispitivanjima.

Član 4

Pri svakom prvom puštanju suda za TAG u rad vrše se ispitivanja pod nadzorom nadležnog organa inspekcije.

Ispitivanja pri puštanju suda za TAG u rad obuhvataju:

- 1) proveru tehničke dokumentacije;
- 2) pneumatsko ispitivanje unutrašnjeg suda;
- 3) proveru vakuuma spoljašnjeg suda posle punjenja unutrašnjeg suda tečnim gasom;
- 4) ispitivanje ventila sigurnosti.

Član 5

Tehnička dokumentacija koja se koristi pri ispitivanju suda TAG sastavni je deo zbirke isprava prema propisu o jugoslovenskom standardu za jednoobrazni postupak obrade i oblik tehničke dokumentacije - zbirka isprava.

Pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana, uz zbirku isprava moraju se priložiti i izveštaji o ispitivanju iz člana 4. ovog pravilnika.

Član 6

Pneumatsko ispitivanje unutrašnjeg suda vrši se gasom, a veličina ispitnog pritiska određuje se prema obrascu:

$$p_i = 1,1 p_r \text{ (bar)}$$

gde je:

p_i - ispitni pritisak, u bar;

p_r - najveći dozvoljeni radni pritisak u sudu, u bar.

Član 7

U sudu za TAG, da bi se postigla vrednost ispitnog pritiska, pritisak se postepeno povećava do vrednosti polovine ispitnog pritiska p_i . Pritisak se povećava postepeno, po 10% vrednosti ispitnog pritiska, dok se ne postigne ispitni pritisak. Pod tim pritiskom sud se zadržava 5 min., a zatim se pritisak snižava do radnog pritiska i na tom se pritisku zadržava 2 h, posle čega se ravnomerno snižava do 0.

Ispitni i radni pritisak u vremenskim intervalima iz stava 1. ovog člana moraju ostati bez promene.

Član 8

Za pneumatsko ispitivanje suda za TAG koristi se inertan gas (oslobođen masnoće i suv) temperature jednake ili veće od temperature tačke ključanja.

Član 9

Povećanje natpritiska u sudu prati se pomoću dva manometra, od kojih je jedan radni, a drugi kontrolni.

Manometri sa odgovarajućim manometarskim ventilom (slavinom) postavljaju se na vidljivo mesto, odakle se upravlja instalacijom za povećanje pritiska.

Član 10

Svi otvori na sudu, osim priključka preko koga se povećava pritisak i priključka manometra, moraju se zatvoriti.

Član 11

Prilikom primene postupka ispitivanja gasom:

- mora se proveriti da ekspanzija gasa iz izvora sa višim pritiskom ne ohladi materijal dovodne instalacije ispitnog gasa;

- moraju se preduzeti sve potrebne tehničke mere zaštite zbog opasnosti od eksplozije suda.

Član 12

Neposredno po završetku pneumatskog ispitivanja suda za TAG pismeno se konstatuju rezultati ispitivanja. Ispitivanje se smatra završenim kad se izvrši pregled, kad se sud isprazni ispitnim gasom i pritisak u sudu dovede na pritisak najviše od 1 bar.

Član 13

Pre i posle probnog pneumatskog ispitivanja mora se izvršiti provera vakuuma uređajem za merenje vakuuma.

Visina vakuuma iz stava 1. ovog člana mora biti u granicama koju utvrđuje proizvođač suda.

Član 14

Ispitivanje ventila sigurnosti obuhvata:

- 1) vizuelni pregled u ugrađenom stanju;
- 2) proveru na pritisak otvaranja.

Član 15

Vizuelni pregled ventila sigurnosti u ugrađenom stanju obuhvata:

- 1) ispitivanje na zaptivnost sedišta;
- 2) ispitivanje na blokiranje izlaznih otvora (od stvaranja leda ili drugih stranih tela);
- 3) ispitivanja na spoljašnja oštećenja;
- 4) proveru da li su ventili tačno ugrađeni i da li je sigurnosna žica ili plomba neoštećena.

Član 16

Provera pritiska otvaranja vrši se pri pneumatskoj probi suda za TAG, i to na pritisku do 10% većem od najvećeg dozvoljenog radnog pritiska.

Član 17

Ispitivanje ventila sigurnosti može se vršiti na probnom stolu van suda za TAG, pri čemu se vrši potpuno ispitivanje i krajnja kontrola ventila, s proverom pritiska otvaranja.

Član 18

Redovni pregledi suda za TAG vrše se svake godine, i pri tom se proverava:

- 1) opšte stanje suda i opreme na njemu;

- 2) opšte stanje prostora u kome se nalazi sud;
- 3) sigurnosni ventili;
- 4) funkcionisanje sigurnosne opreme;
- 5) funkcionisanje suda i opreme na njemu;
- 6) knjiga suda za TAG.

Član 19

Kontrola veličine vakuuma u spoljašnjem sudu (ako se izolacioni prostor suda vakuumira) vrši se najmanje jedanput u tri godine, pod radnim uslovima suda.

Član 20

Kontrola unutrašnjeg suda na pritisak (pneumatska proba) vrši se najmanje jedanput u tri godine, i to onim gasom koji se skladišti u sudu za TAG.

Pre i posle probnog pneumatskog ispitivanja mora se izvršiti provera vakuuma.

Član 21

Vanredni pregledi suda za TAG vrše se, po potrebi, van roka određenog za redovne preglede.

Vanredni pregledi vrše se na način i po postupku koji su predviđeni i za redovne preglede u sledećim slučajevima:

- 1) ako je sud bio van pogona više od dve godine;
- 2) ako je sud premešten;
- 3) ako postoji sumnja da je sud sa opremom oštećen u toj meri da postoji opasnost za ljude i imovinu;
- 4) ako je unutrašnji sud oštećen pa je potrebna opravka zavarivanjem;
- 5) ako usled bilo koje neispravnosti na sudu i opremi dođe u pitanje funkcionalnost i sigurnost u radu.

III KNJIGA SUDA ZA TAG

Član 22

Svaki sud za TAG mora imati knjigu suda za TAG, u koju se unose svi rezultati ispitivanja, pregleda i svakodnevna zapažanja.

U knjigu suda za TAG iz stava 1. ovog člana obavezno se unose:

- sva zapažanja koja se utvrde vizuelnim pregledom suda i opreme na njemu;
- radni pritisak u sudu;

- nivo tečnog gasa u sudu;
- stanje redukcionog ventila (beleži se visina podešenog pritiska);
- pojava snega na spoljnoj površini suda i opreme.

Član 23

Ako sud za TAG pokaže nedostatke u toku rada, ispitivanja i pregleda i ako takvi nedostaci mogu da ugroze ljude, okolinu i prouzrokuju materijalnu štetu, sud se mora isključiti i mora se isprazniti gas koji se nalazi u sudu.

Član 24

Ako se sud za TAG stavi van upotrebe (eksploatacije), mora biti pod nadpritiskom azota, najviše do 1 bar.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25

Sudovi koji su bili u upotrebi pre dana stupanja na snagu ovog pravilnika moraju se u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovog pravilnika uskladiti sa odredbama ovog pravilnika.

Član 26

Ovaj pravilnik stupa na snagu po isteku dva meseca od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".